

Codul penal

Cu modificările aduse prin:

Legea nr. 200/2023; Legea nr. 213/2023; Legea nr. 214/2023;
Legea nr. 217/2023; Legea nr. 248/2023

Codul de procedură penală

Cu modificările aduse prin:

Legea nr. 201/2023; Legea nr. 214/2023; Legea nr. 217/2023

Legea de punere în aplicare ♦ Reglementări anterioare
♦ Legislație conexă ♦ Decizii ale Curții Constituționale
♦ Recursuri în interesul legii ♦ Hotărâri prealabile ♦ Index

Ediția a 31-a actualizată la **5 septembrie 2023**
și îngrijită de avocat dr. Petruț Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

Codul penal ; Codul de procedură penală : Legea de punere în aplicare, Reglementări anterioare, Legislație conexă, Decizii ale Curții Constituționale, Recursuri în interesul legii, Hotărâri prealabile, Index. - Ed. a 31-a / îngrijită de av. dr. Petruț Ciobanu. - București : Rosetti International, 2023

ISBN 978-606-025-129-3

I. Ciobanu, Petruț (ed.)

34

Copyright © 2023 Editura ROSETTI International

CODUL PENAL & CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate Editurii ROSETTI International.
Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

SUMAR

CODUL PENAL

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal.....	9
Index.....	215
▶ Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>).....	224

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	241
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură penală	549
Index.....	552
▶ Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale (<i>extras</i>)	567

Tabla de materii

	Art.
PARTEA GENERALĂ	1-187
Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare	1-14
Capitolul I. Principii generale	1-2
Capitolul II. Aplicarea legii penale	3-14
<i>Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp</i>	3-7
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu</i>	8-14
Titlul II. Infrațiunea	15-52
Capitolul I. Dispoziții generale.....	15-17
Capitolul II. Cauzele justificative	18-22
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate.....	23-31
Capitolul IV. Tentativa.....	32-34
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni.....	35-45
Capitolul VI. Autorul și participanții.....	46-52
Titlul III. Pedepsele	53-106
Capitolul I. Categoriile pedepselor	53-55
Capitolul II. Pedepsele principale.....	56-64
<i>Secțiunea 1. Detențiunea pe viață</i>	56-59
<i>Secțiunea a 2-a. Închisoarea</i>	60
<i>Secțiunea a 3-a. Amenda</i>	61-64
Capitolul III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	65-70
<i>Secțiunea 1. Pedepsa accesorie</i>	65
<i>Secțiunea a 2-a. Pedepsele complementare</i>	66-70
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	71-73
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	74-106
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	74
<i>Secțiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante</i>	75-79
<i>Secțiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei</i>	80-82
<i>Secțiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei</i>	83-90
<i>Secțiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere</i>	91-98
<i>Secțiunea a 6-a. Liberarea condiționată</i>	99-106
Titlul IV. Măsurile de siguranță	107-112¹
Capitolul I. Dispoziții generale.....	107-108
Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	109-112 ¹

Titlul V. Minoritatea	113-134
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului.....	113-116
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	117-123
Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate ..	124-127
Capitolul IV. Dispoziții comune.....	128-134
Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	135-151
Capitolul I. Dispoziții generale.....	135-137
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice.....	138-145
Capitolul III. Dispoziții comune.....	146-151
Titlul VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	152-159
Titlul VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	160-164
Titlul IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	165-171
Titlul X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	172-187
PARTEA SPECIALĂ	188-446
Titlul I. Infracțiuni contra persoanei	188-227
Capitolul I. Infracțiuni contra vieții	188-192
Capitolul II. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	193-198
Capitolul III. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	201-202
Capitolul V. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei.....	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	224-227
Titlul II. Infracțiuni contra patrimoniului	228-256¹
Capitolul I. Furtul.....	228-232
Capitolul II. Tălhăria și pirateria	233-237
Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave.....	256 ¹
Titlul III. Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat	257-265
Capitolul I. Infracțiuni contra autorității.....	257-261
Capitolul II. Infracțiuni privind frontiera de stat.....	262-265

Titlul IV. Infracțiuni contra înfăptuirii justiției	266-288
Titlul V. Infracțiuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infracțiuni de corupție.....	289-294
Capitolul II. Infracțiuni de serviciu	295-309
Titlul VI. Infracțiuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcă.....	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri.....	320-328
Titlul VII. Infracțiuni contra siguranței publice	329-366
Capitolul I. Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate.....	329-333
Capitolul II. Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive.....	342-347
Capitolul IV. Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	348-351
Capitolul V. Infracțiuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	360-366
Titlul VIII. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	367-384
Capitolul I. Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	367-375
Capitolul II. Infracțiuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	381-384
Titlul IX. Infracțiuni electorale	385-393
Titlul X. Infracțiuni contra securității naționale	394-412
Titlul XI. Infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate	413-437
Capitolul I. Infracțiuni săvârșite de militari.....	413-431
Capitolul II. Infracțiuni săvârșite de militari sau de civili	432-437
Titlul XII. Infracțiuni de genocid, contra umanității și de război	438-445
Capitolul I. Infracțiuni de genocid și contra umanității.....	438-439
Capitolul II. Infracțiuni de război.....	440-445
Titlul XIII. Dispoziții finale	446

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal^[1]

(Publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009)

^[1] Legea nr. 286/2009 privind Codul penal a fost modificată prin:

- **L. nr. 27/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 180 din 20 martie 2012);
 - **L. nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012);
 - **L. nr. 187/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012);
 - **Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014** publicată în M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014. (A se vedea decizia în extras la art. 5);
 - **L. nr. 159/2014** pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014);
 - **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M. Of. nr. 389 din 23 mai 2016);
 - **L. nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 545 din 20 iulie 2016);
 - **O.U.G. nr. 13/2017** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 92 din 1 februarie 2017);
- Notă.** Înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor O.U.G. nr. 13/2017 (10 februarie 2017) aceasta a fost abrogată de O.U.G. nr. 14/2017 (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017).
- **O.U.G. nr. 14/2017** privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017);
 - **L. nr. 193/2017** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 598 din 25 iulie 2017);

- **L. nr. 49/2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 194 din 2 martie 2018 (cu aplicare din 1 aprilie 2018);
- **O.U.G. nr. 28/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 228 din 20 martie 2020);
- **L. nr. 217/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 1012 din 30 octombrie 2020);
- **L. nr. 228/2020** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transunerii unor directive ale Uniunii Europene (M. Of. nr. 1019 din 2 noiembrie 2020);
- **L. nr. 233/2020** pentru modificarea art. 199 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1036 din 5 noiembrie 2020);
- **L. nr. 274/2020** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1144 din 26 noiembrie 2020);
- **L. nr. 146/2021** privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale (M. Of. nr. 515 din 18 mai 2021);
- **L. nr. 186/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. Nr. 657 din 2 iulie 2021);
- **L. nr. 207/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului (M. Of. nr. 720 din 22 iulie 2021);
- **L. nr. 219/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante cu grad mare de risc (M. Of. nr. 739 din 28 iulie 2021);
- **L. nr. 8/2022** pentru modificarea art. 257 alin. (4) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 20 din 6 ianuarie 2022);
- **O.U.G. nr. 71/2022** pentru modificarea art. 155 alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 531 din 30 mai 2022);
- **L. nr. 170/2022** pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. Nr. 548 din 6 iunie 2022);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 221/2023** publicată în M. Of. nr. 505 din 9 iunie 2023. (A se vedea decizia în extras la art. 378);
- **L. nr. 171/2023** pentru modificarea și completarea art. 226 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (Monitorul Oficial Nr. 532 din 15 iunie 2023);
- **L. nr. 200/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (M. Of. nr. 616 din 6 iulie 2023);
- **L. nr. 213/2023** pentru completarea art. 91 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 629 din 10 iulie 2023);
- **L. nr. 214/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 634 din 11 iulie 2023);
- **L. nr. 217/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002 (M. Of. nr. 634 din 11 iulie 2023), **în vigoare de la data de 1 ianuarie 2024.**
- **L. nr. 248/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 673 din 21 iulie 2023).

PARTEA GENERALĂ

Titlul I

Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I

Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 2, art. 11]

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 2, art. 11]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 23 alin. (12); ♦ CEDO – art. 7; ♦ CDFUE – art. 49.

Capitolul II

Aplicarea legii penale

Secțiunea I

Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 10]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 15 alin. (2), art. 78.

Hotărâre prealabilă. 1. A se vedea decizia nr. 7/2016 redată la art. 5.

2. Prin decizia nr. 67/2022, M. Of. nr. 1.141 din 28 noiembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizările formulate de Curtea de Apel București, Secția a II-a penală (...) respectiv Curtea de Apel Brașov, Secția penală, (...) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„Dacă normele care reglementează efectul întreruptiv de prescripție al actelor de procedură sunt norme de drept substanțial susceptibile de a fi aplicate ca lege penală mai favorabilă sau norme de drept procesual supuse principiului *tempus regit actum*” și „Dacă în aplicarea dispozițiilor art. 426 lit. b) C.proc.pen., astfel cum au fost interpretate prin decizia nr. 10/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, instanța care

soluționează contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022^[1], poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii” și **stabilește următoarele:**

1. Normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție și art. 5 din Codul penal.

2. Instanța care soluționează contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022, nu poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 12]

► **Legea de aplicare nr. 187/2012:**

Art. 3. (1) Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii.

(2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.

(3) Dispozițiile art. 4 din Codul penal sunt aplicabile și atunci când, în urma unei decizii a Curții Constituționale, o faptă determinată nu mai întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau forma de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii.

Art. 8. Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II.

Notă: Față de considerentele deciziei nr. 651/2018^[2] (prin această decizie au fost declarate neconstituționale atât dispozițiile art. 4 C. pen. cât și 595 C. proc.pen.) și având în vedere că art. 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicarea Legii nr. 286/2009 privind Codul

^[1] Deciziile Curții Constituționale nr. 297/26.04.2018 și nr. 358/26.05.2022 sunt redată la art. 155 CP în nota de subsol nr. 1.

^[2] Prin decizia nr. 651/2018, M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că:

1. Soluția legislativă cuprinsă în art. 595 alin.(1) din Codul de procedură penală, care nu prevede și decizia Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare ca un caz de înlăturare sau modificare a pedepsei/măsurii educative, este neconstituțională.

2. Soluția legislativă cuprinsă în art.4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu o lege penală de dezincriminare, este neconstituțională.

penal prevede deja norme de interpretare pentru art. 4 din Codul penal prin art. III pct.1 din Legea nr. 200/2023 a fost introdus alin. (3) la art. 3 din Legea nr. 187/2012 și alin. (1') la art. 595 din Codul de procedură penală prin Legea nr. 201/2023. (a se vedea și pct. 34 din Expunerea de motive la Legea nr. 201/2023)

Hotărâre prealabilă. 1. Prin decizia nr. 12/2014, M. Of. nr. 507 din 8 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a **admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția penală și pentru cauze cu minori și a **stabilă că:** Faptele prevăzute de art. 323 din Codul penal anterior și art. 8 din Legea nr. 39/2003, în reglementarea anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, se regăsesc în incriminarea din art. 367 din Codul penal, **nefiind dezincriminate.**

2. Prin decizia nr. 4/2015, M. Of. nr. 244 din 9 aprilie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a **admis sesizarea** formulată de Tribunalul București - Secția I penală privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept respectiv:

„Dacă infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. 2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art. 182 alin. 1) și 4 din Codul penal din 1969 își găsește corespondentul în infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 196 alin. (2) și (3) din actualul Cod penal sau dacă, dimpotrivă, este dezincriminată?”

Stabilește că infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. 2 teza I (fapta a avut vreuna din urmările prevăzute de art. 182 alin. 1) și alin. 4 din Codul penal din 1969 în ipoteza în care fapta a produs o vătămare ce a necesitat între 11 și 90 de zile îngrijiri medicale și nu îndeplinește una dintre condițiile impuse de alin. (1) al art. 196 din Codul penal **este dezincriminată** începând cu data de 1 februarie 2014.

3. Prin decizia nr. 6/2015, M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a **admis sesizarea** prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept, și a **stabilă că:** În interpretarea dispozițiilor art.4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr.3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului și Pădurilor; art.202 pct.8 din Legea nr.187/2012 de punere în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr.76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ordinul nr.118/24.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, **nu a condus la dezincriminarea** în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art.108 din Legea nr.46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art.110 din Legea nr.46/2008.

Notă. Codul silvic (Legea nr. 46/2008) a fost republicat în M. Of. nr. 611 din 12 august 2015, dându-se textelor o nouă renumerotare. Infracțiunile precizate în decizia nr. 6/2015 se regăsesc în art. 107 și art.109.

4. Prin decizia nr. 10/2015, M. Of. nr. 389 din 4 iunie 2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a **admis sesizarea** formulată de către Curtea de Apel Craiova, Secția Penală și Pentru Cauze cu Minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând „modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 367 alin. (1) și (6) din Codul penal, respectiv dacă este îndeplinită condiția tipicității infracțiunii de grup infracțional

organizat (sau dacă sunt întrunite elementele constitutive) atunci când pentru infracțiunea care intră în scopul grupului a intervenit dezincriminarea odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal”.

În interpretarea dispozițiilor art. 367 alin. (1) și (6) din Codul penal **stabilește că:**

În ipoteza în care odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal, infracțiunea care intră în scopul grupului organizat **a fost dezincriminată**, nu mai este îndeplinită una dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii, respectiv condiția tipicității.

5. Prin decizia nr. 30/2015, M. Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de către Curtea de Apel Brașov, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei probleme de drept „dacă în situația unei infracțiuni de înșelăciune (dar și a altor infracțiuni, de pildă, furtul calificat), comise sub imperiul legii anterioare, prin modificarea conținutului noțiunii de „consecințe deosebit de grave” și existența unui prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei are loc o dezincriminare parțială (a formei agravate), prin modificarea cerințelor de tipicitate ca trăsătură esențială a infracțiunii”.

Stabilește că în situația unei infracțiuni de înșelăciune, comise sub imperiul Codului penal din 1969 care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de consecințe deosebit de grave în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal și nici cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune.

6. Prin decizia nr. 9/2016, M. Of. nr. 356 din 10 mai 2016, ÎCCJ- Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Timișoara, Secția Penală, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „Dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal, trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.”

Stabilește că:

1. În aplicarea dispozițiilor art. 371 din Codul penal, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

2. În ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile art. 4 din Codul penal.

7. Prin decizia nr. 18/2016, M. Of. nr. 930 din 18 noiembrie 2016, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Craiova – Secția Penală și pentru Cauze cu Minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 280¹ din Legea nr. 31/1990, în sensul de a se lămuri dacă este îndeplinită condiția tipicității infracțiunii de transmitere fictivă a părților sociale, atunci când pentru infracțiunea pentru care s-a început urmărirea

penală, de la care s-a sustras inculpatul prin vânzarea părților sociale, **a intervenit dezincriminarea**, ca efect al Deciziei Curții Constituționale nr. 363 din 07.05.2015.^[1]

Stabilește că: în interpretarea dispozițiilor art. 280¹ din Legea nr. 31/1990, în ipoteza în care infracțiunea pentru care s-a început urmărirea penală, de la care s-a sustras inculpatul prin transmiterea fictivă a părților sociale, a fost dezincriminată, nu mai este îndeplinită una din condițiile de tipicitate pentru reținerea acestei infracțiuni.

8. Prin decizia nr. 6/2017, M. Of. nr. 284 din 24 aprilie 2017, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Timișoara – Secția Penală, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Interpretarea dispozițiilor art. 253³ din Codul penal din 1969, în sensul de a lămuri dacă intră sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.845 din 13 noiembrie 2015 (prin care s-a constatat că sintagma „raporturi comerciale” din cuprinsul dispozițiilor art. 301 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională), fiind dezincriminată, fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale în sensul art. 253⁴ din Codul penal din 1969, în situația în care atât actul sau decizia funcționarului public, cât și raporturile comerciale cu beneficiarul, au avut loc anterior datei de 01.10.2011 când a intrat în vigoare Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, când noțiunea de „raport comercial” avea un înțeles normativ determinat și determinabil prin prisma dispozițiilor Codului comercial, cum s-a stabilit în parag. 20 din Decizia Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015” și **stabilește:**

Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial pentru o persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale, intră sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, fiind dezincriminată, indiferent de data îndeplinirii actului ori a participării la luarea deciziei și indiferent de data raporturilor comerciale.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 13]

► **Legea de aplicare nr. 187/2012:**

Art. 11. Dispozițiile art. 62 din Codul penal privind amenda care însoțește pedeapsa închisorii nu se aplică în cazul infracțiunilor săvârșite anterior intrării în vigoare a acestuia și nu vor fi avute în vedere pentru determinarea legii penale mai favorabile.

[1] **N. red.:** Prin dec. nr. 363/2015, M. Of. nr. 495 din 3 mai 2015, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale sunt neconstituționale.

Art. 12. (1) În cazul succesiunii de legi penale intervenite până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pedepsele accesorii și complementare se aplică potrivit legii care a fost identificată ca lege mai favorabilă în raport cu infracțiunea comisă.

Art. 16. (1) Măsura suspendării sub supraveghere a executării pedepsei aplicată în baza Codului penal din 1969 se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal, până la împlinirea termenului de încercare stabilit prin hotărârea de condamnare.

(2) Pentru determinarea legii penale mai favorabile cu privire la suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei conform art. 5 din Codul penal, instanța va avea în vedere sfera obligațiilor impuse condamnatului și efectele suspendării potrivit legilor succesive, cu prioritate față de durata termenului de încercare sau supraveghere.

Art. 17. În aplicarea dispozițiilor referitoare la legea penală mai favorabilă intervenită în cursul procesului, o pedeapsă cu suspendarea executării, aplicabilă potrivit Codului penal din 1969, este considerată mai favorabilă decât o măsură educativă privativă de libertate prevăzută de Codul penal.

Admitere excepție de neconstituționalitate. Prin decizia nr. 265/2014, M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală și a constatat că:

Dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

Curtea în esență a motivat astfel:

[...] Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 5 din actualul Cod penal, în interpretarea care permite instanțelor de judecată, în determinarea legii penale mai favorabile, să combine dispozițiile Codului penal din 1969 cu cele ale actualului Cod penal, contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind separația și echilibrul puterilor în stat, precum și ale art. 61 alin. (1) privind rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării.

Curtea observă că noțiunea de *instituție autonomă* nu este reglementată în niciunul dintre cele două coduri penale și nici în legea de aplicare a actualului Cod penal. Așa fiind, chiar dacă în limbajul juridic curent utilizarea noțiunii de *instituție autonomă* pentru anumite categorii juridice este acceptată, caracterul autonom al acesteia, astfel cum acesta este susținut în doctrină și practica judiciară, presupune că ea are o existență de sine stătătoare și nu depinde de ansamblul normativ în care este integrată pentru a-și îndeplini finalitatea. Or, o atare concluzie este inadmisibilă, întrucât nu se poate reține că o normă din Codul penal care reglementează cu privire la o anumită instituție de drept penal (recidivă, concurs de infracțiuni, prescripție etc.) este independentă de legea căreia îi aparține. Această distincție are o deosebită importanță pentru înțelegerea conceptului de lege, pentru că numai așa se poate oferi noțiunii de «lege penală mai favorabilă» un înțeles constituțional.

Totodată, Curtea observă că prin Decizia nr. 2 din 14 aprilie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că în aplicarea art. 5 din Codul penal prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei, conferind astfel articolului 5 din Codul penal, în interpretarea dată, valențe neconstituționale. Curtea constată că, odată cu publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, efectele Deciziei nr. 2 din 14 aprilie 2014 a instanței supreme încetează în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție și cu cele ale art. 477¹ din Codul de procedură penală.

Hotărâre prealabilă. 1. Prin decizia nr. 2/2014, M. Of. nr. 319 din 30 aprilie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de către Curtea de Apel București - Secția I penală:

În aplicarea art. 5 din Codul penal, stabilește că prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei.

Notă. Curtea Constituțională prin decizia nr. 265/2014, M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014 a stabilit că odată cu publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, efectele Deciziei nr. 2 din 14 aprilie 2014 a instanței supreme încetează în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție și cu cele ale art. 477¹ din Codul de procedură penală.

2. Prin decizia nr. 5/2014, M. Of. nr. 470 din 26 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală și a stabilit că:

În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile.

Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată.

3. Prin decizia nr. 10/2014, M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori și a stabilit că:

În aplicarea art. 5 din Codul penal, circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei.

Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 din Codul de procedură penală, atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă.

4. Prin decizia nr. 21/2014, M. Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept în sensul dacă „art. 5 alin. 1 din Codul penal trebuie interpretat că legea penală mai favorabilă este aplicabilă, în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014, care nu au fost încă judecate definitiv și față de care s-a împlinit prescripția răspunderii penale până la data de 20 mai 2014 în interpretarea dată prin Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, însă față de care prescripția răspunderii penale nu este împlinită, în interpretarea dată aceluiași text legal prin decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale”.

Stabilește că dispozițiile art. 5 alin. 1 din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au

fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale.

5. Prin decizia nr. 13/2015, M. Of. nr. 410 din 10 iunie 2015, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „dacă în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior sau conform dispozițiilor art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2) din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară.” **Stabilește că:**

În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior.

6. Prin decizia nr. 29/2015, M. Of. nr. 29 din 15 ianuarie 2016, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel București - Secția a II-a penală prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la chestiunea de drept: „dacă în aplicarea art. 585 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, în cazul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicate în temeiul Codului Penal din 1968 pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul noului Cod Penal pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul Codului Penal din 1968 se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului în temeiul art. 5 din noul Cod Penal sau se aplică legea în vigoare la momentul efectuării operațiunii de contopire”.

Stabilește că:

În procedura de modificare a pedepsei prevăzută de art. 585 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală, în cadrul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicată în temeiul Codului penal anterior pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul noului Cod penal pentru o infracțiune săvârșită sub Codul penal anterior, se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 din Codul penal.

7. Prin decizia nr. 7/2016, M. Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Bacău – Secția Penală, Cauze Minor și Familie, prin care se solicită

pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „dacă la stabilirea legii penale mai favorabile, conform art.5 din Codul penal, pentru infracțiuni comise anterior datei de 1 februarie 2014, aflate în concurs cu una sau mai multe infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, decizia nr.265/2014^[1] a Curții Constituționale se aplică avându-se în vedere toate infracțiunile comise de inculpat și impune aplicarea noului Cod penal pentru toate infracțiunile ori se aplică doar în raport de infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, existând astfel posibilitatea aplicării dispozițiilor din vechiul Cod penal pentru acestea din urmă.”

Stabilește că:

În aplicarea dispozițiilor art.5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă – iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, se va aplica legea nouă, conform art.3 din Codul penal și art.10 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal.

8. Prin decizia nr. 11/2016, M. Of. nr. 468 din 23 iunie 2016, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Craiova – Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept dacă „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei conform art. 86¹ din Codul penal anterior și respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează potrivit dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 86⁴ alin. (1) din Codul penal anterior sau conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal actual.” **Stabilește că:**

În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 86¹ din Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal.

9. A se vedea decizia nr. 67/2022 redată la art. 3.

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. (1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul

^[1] Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale este redată în extras la art. 5 CP.

special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximum închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximum special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1) - (4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1) - (6). [Regl. ant.: CP 1969 – art. 14-15]

► **Legea de aplicare nr. 187/2012:**

Art. 4. Pedeapsa aplicată pentru o infracțiune printr-o hotărâre ce a rămas definitivă sub imperiul Codului penal din 1969, care nu depășește maximum special prevăzut de Codul penal, nu poate fi redusă în urma intrării în vigoare a acestei legi.

Art. 11. Dispozițiile art. 62 din Codul penal privind amenda care însoțește pedeapsa închisorii nu se aplică în cazul infracțiunilor săvârșite anterior intrării în vigoare a acesteia și nu vor fi avute în vedere pentru determinarea legii penale mai favorabile.

Art. 13. (1) În cazul amenzilor stabilite definitiv sub imperiul Codului penal din 1969, aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile se face prin compararea amenzii aplicate cu suma ce rezultă din prevederile art. 61 alin. (2) și (4) din Codul penal, prin utilizarea unui quantum de referință pentru o zi-amendă în sumă de 150 lei.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și amenzilor definitive stabilite pentru persoane juridice, în acest caz cu quantumul de referință pentru o zi-amendă, utilizat pentru aplicarea prevederilor art. 137 alin. (2) și (4) din Codul penal, fiind de 2.000 lei.

Legislație conexă: CPP – art. 595; ♦ H.G. nr. 836/2013 privind constituirea și atribuțiile comisiilor de evaluare a incidenței aplicării legii penale mai favorabile în cazul persoanelor aflate în executarea pedepselor și măsurilor educative privative de libertate din perspectiva noilor reglementări penale și procesual penale.

Hotărâre prealabilă. 1. Prin decizia nr. 1/2014, M. Of. nr. 349 din 13 mai 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Ploiești - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și **a stabilit că:**

În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni,

într-o primă etapă se verifică incidența dispozițiilor art. 6 din Codul penal, cu privire la pedepsele individuale.

În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximum la care se poate ajunge în baza legii noi, conform art. 39 din Codul penal. În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximum la care se poate ajunge în baza art. 39 din Codul penal, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maximum. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi.

2. Prin decizia nr. 6/2014, M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel București Secția I penală și **a stabilit că:**

În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. 1 din Codul penal, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximum prevăzut de lege pentru forma tentată (maximum special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei).

3. Prin decizia nr. 7/2014, M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori (...) și sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală și **stabilește:**

În aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 din Codul penal, în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma „maximum special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită” se înțelege maximum special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată.

4. Prin decizia nr. 8/2014, M. Of. nr. 473 din 27 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de către Tribunalul Dolj, Secția penală și **a statuat că:**

În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, stabilește că la maximum special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximum special prevăzut de legea nouă.

5. Prin decizia nr. 13/2014, M. Of. nr. 505 din 8 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul Harghita și **a stabilit că:**

Dispozițiile art. 6 alin. (1) din Codul penal, privitoare la legea mai favorabilă după judecarea definitivă a cauzei, sunt aplicabile și cu privire la hotărârea de condamnare pronunțată de un alt stat față de cetățenii români, dacă acestea a fost recunoscută în procedura reglementată de Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6. Prin decizia nr. 14/2014, M. Of. nr. 525 din 15 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul Prahova - Secția penală și **stabilește că:**

În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximum special prevăzut de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a

pedepsei prevăzută de art. 320¹ alin. 7 din Codul de procedură penală anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă.

7. Prin decizia nr. 15/2014, M. Of. nr. 546 din 23 iulie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel București – Secția I penală și **a stabilit că:**

În interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor art. 43 alin. (5) din Codul penal.

8. Prin decizia nr. 18/2014, M. Of. nr. 775 din 24 octombrie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul Galați, Secția penală, (...) în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea în principiu a problemei de drept, respectiv dacă în aplicarea art. 21 alin. (1) și (3) din Legea nr. 187/2012 pedeapsa închisorii executabilă mai mare de 5 ani aplicată pentru infracțiuni săvârșite în timpul minorității se înlocuiește cu a) măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o durată egală cu durata pedepsei închisorii ori cu b) măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o durată de 5 ani.

Stabilește că în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 din Codul penal cu referire la art. 21 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 187/2012:

- pedeapsa închisorii executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității al cărei quantum este până în 15 ani se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii;

- pedeapsa executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității mai mare de 15 ani, însă care nu depășește 20 de ani, se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani.

9. Prin decizia nr. 3/2015, M. Of. nr. 380 din 2 iunie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul Iași - Secția penală, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, la stabilirea pedepsei aplicabile potrivit noii legi în cazul unei pluralități de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie, iar, potrivit noului Cod penal condițiile art. 41 nu mai sunt întrunite, se ia în considerare pedeapsa aplicabilă potrivit art. 43 alin. (1), fără aprecieri asupra stării de recidivă, sau cea aplicabilă potrivit art. 44 raportat la art. 39 din Codul penal”.

Statuează în sensul că: În aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit Codului penal, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform art. 44 raportat la art. 39 din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară.

10. Prin decizia nr. 12/2015, M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel București, Secția a II-a penală prin Încheierea din data de 10 februarie 2015, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: „dacă, în aplicarea art. 6 alin. (1) din Codul penal, cu privire la o pedeapsă definitivă pentru o infracțiune care a produs consecințe deosebit de grave potrivit Codului penal anterior, pentru determinarea maximului special prevăzut de legea nouă urmează să se rețină cauza de majorare a pedepsei prevăzută de art. 309 din Codul penal, chiar dacă prejudiciul produs prin respectiva infracțiune nu depășește pragul prevăzut de art. 183 din Codul penal” și **stabilește:**

În interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit Codului penal anterior, determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 din Codul penal, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 din Codul penal.

11. Prin decizia nr. 13/2016, M. Of. nr. 457 din 21 iunie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Galați – Secția penală și pentru cauze cu minori (...) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: „dacă, în aplicarea prevederilor art.6 din Codul penal, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care, potrivit legii penale noi nu mai îndeplinește condițiile de reținere a unității infracționale continuate, ci pe cele ale unui concurs de infracțiuni, se are în vedere maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită sau pedeapsa maximă ce ar rezulta în urma aplicării dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni”.

Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care potrivit legii penale noi nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi.

12. Prin decizia nr. 13/2017, M. Of. nr. 464 din 21 iunie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Galați – Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă instituția aplicării legii penale mai favorabile reglementată de art.6 din Codul penal este incidentă sau nu în situația în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată din executarea pedepsei, iar ulterior modificării legislative restul de pedeapsă rămas neexecutat a fost revocat printr-o altă hotărâre de condamnare, rămasă definitivă, prin care nu s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal”.

Stabilește că: dispozițiile art. 6 din Codul penal sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

13. Prin decizia nr. 12/2019, M. Of. nr. 481 din 13 iunie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală prin care se solicită dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „dacă regimul suspendării condiționate a executării pedepsei, inclusiv sub aspectul revocării, este cel prevăzut de Codul penal din 1969, indiferent de felul pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare, și în cazul în care suspendarea condiționată a executării pedepsei a fost dispusă după intrarea în vigoare a Codului penal actual, ca efect al aplicării legii penale mai favorabile”.

Stabilește că, indiferent de felul pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare, regimul suspendării condiționate a executării pedepsei aplicată în baza art. 81 din Codul penal din 1969, ca efect al aplicării legii penale mai favorabile, printr-o hotărâre pronunțată după 01 februarie 2014, se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal actual, inclusiv sub aspectul revocării sau anularii acesteia, fiind cel prevăzut de Codul penal din 1969.

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) **Legea penală temporară** este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 16]

Secțiunea a 2-a *Aplicarea legii penale în spațiu*

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin **teritoriul României** se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin **infracțiune săvârșită pe teritoriul României** se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 3, art. 142, art. 143]

Hotărâre prealabilă. Prin decizia nr. 3/2022, M. Of. nr. 375 din 15 aprilie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj, Secția penală (...), și **stabilește că**: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 143/2000, în situația în care o persoană călătorește în România cu avionul având asupra sa droguri, acestea se consideră introduse în țară (cu consecința consumării infracțiunii) în momentul în care persoana aflată la bordul aeronavei trece frontiera, intrând astfel în spațiul aerian cuprins între frontierele de stat, fără ca efectuarea controlului vamal să prezinte relevanță în privința consumării infracțiunii.

Art. 9. Personalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.

(2) În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.

(3) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul în care procurorul poate emite autorizarea este de până la 30 de zile de la data solicitării autorizării și poate fi prelungit, în condițiile legii, fără ca durata totală să depășească 180 de zile.^[1] [Regl. ant.: CP 1969 – art. 4]

Notă 1. Prin excepție de la prevederile art. 9 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal și în aplicarea art. 12 din Legea nr. 286/2009, pentru faptele prevăzute la art. 218 – 220, art. 221 alin. (1) – (2), art. 222¹, art. 216¹ și art. 374 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 286/2009, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită. (A se vedea art. II din L. nr. 217/2020)

Notă 2. Prin derogare de la prevederile art. 9 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și în aplicarea art. 12 din aceeași lege, **dacă faptele sunt săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română**, indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită și fără a fi necesară autorizarea prealabilă a procurorului general de la parchetul de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau a procurorului general de la parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, **legea penală română se aplică** infracțiunilor prevăzute la:

a) art. 6, 7 și art. 18¹ - 18⁵ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;

b) art. 4, 8 și 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare, art. 270 și art. 272 - 275 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare, art. 289 - 292, art. 294, 295, 297, 298, art. 306 - 309 și art. 367 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, și art. 49 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, **dacă au avut ca rezultat atingerea intereselor financiare ale Uniunii Europene.** (A se vedea art. II din L. nr. 234/2022)

Art. 10. Realitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.

^[1] Alin. (3) al art. 9 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 245 pct. 1 din L. nr. 187/2012.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 5]

Art. 11. Universalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 6]

► **Legea de aplicare nr. 187/2012:**

Art. 237. În aplicarea dispozițiilor art. 11 din Codul penal, condiția aflării de bunăvoie pe teritoriul României se interpretează în sensul aflării benevole pe acest teritoriu la momentul dispunerii de către organele judiciare a unei măsuri privative sau restrictive de libertate în considerarea infracțiunii care atrage incidența principiului universalității.

Art. 12. Legea penală și tratatele internaționale. Dispozițiile art. 8 - 11 se aplică dacă nu se dispune altfel printr-un tratat internațional la care România este parte. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 7]

Notă 1. Prin excepție de la prevederile art. 9 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal și în aplicarea art. 12 din Legea nr. 286/2009, pentru faptele prevăzute la art. 218 – 220, art. 221 alin. (1) – (2¹), art. 222¹, art. 216⁴ și art. 374 alin. (1) și (1¹) din Legea nr. 286/2009, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită. (A se vedea art. II din L. nr. 217/2020)

Notă 2. Prin derogare de la prevederile art. 9 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și în aplicarea art. 12 din aceeași lege, dacă faptele sunt săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită și fără a fi necesară autorizarea prealabilă a procurorului general de la parchet de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau a procurorului general de la parchet de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, legea penală română se aplică infracțiunilor prevăzute la:

a) art. 6, 7 și art. 18¹ - 18⁵ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;

b) art. 4, 8 și 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare, art. 270 și art. 272 - 275 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare, art. 289 - 292, art. 294,

295, 297, 298, art. 306 - 309 și art. 367 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, și art. 49 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, **dacă au avut ca rezultat atingerea intereselor financiare ale Uniunii Europene.** (A se vedea art. II din L. nr. 234/2022)

Art. 13. Imunitatea de jurisdicție. Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau de către alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 8]

Legislație conexă: Convenția cu privire la relațiile diplomatice, încheiată la Viena la 18 aprilie 1961, ratificată prin Decretul nr. 566/1968 (B. Of. nr. 89 din 8 iulie 1968); ♦ Convenția cu privire la relațiile consulare, încheiate la Viena la 24 aprilie 1963, ratificată de România prin Decretul nr. 481/1971 (B. Of. nr. 10 din 28 ianuarie 1972).

Notă. Se exclude jurisdicția penală română, inclusiv în privința infracțiunilor comise pe teritoriul României în conformitate cu dispozițiile art. III pct. 1 din Acordul între România și S.U.A. privind statutul forțelor S.U.A. în România, semnat la Washington la 30 octombrie 2001, ratificat prin Legea nr. 260/2002 (M. Of. nr. 324 din 16 mai 2002)

Art. 14. Extrădarea. (1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii. [Regl. ant.: CP 1969 – art. 9]

Legislație conexă: Titlul II – „Extrădarea” din L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată (M. Of. nr. 411 din 27 mai 2019); ♦ Statutul Curții Penale Internaționale adoptat la Roma la 17 iulie 1998, ratificat de România prin L. nr. 111/2002 (M. Of. nr. 211 din 28 martie 2002); ♦ L. nr. 44/2022 privind cooperarea judiciară dintre România și Curtea Penală Internațională (M. Of. nr. 233 din 9 martie 2022).